

The image shows the official seal of the Special Investigation Service of the Lithuanian Republic. The seal is circular with a blue background and a gold border. It features a white eagle with its wings spread, perched on a shield with a cross. The text 'SPECIALIŲ TYRIMŲ tarnyba' is written in gold around the perimeter of the seal. The seal is mounted on a building facade.

Interesų konfliktai ir jų valdymas

2020-06-11

Turinys

- ◆ *Sociologinės apklausos*
- ◆ *Interesų konfliktai*
- ◆ *Nepotizmo rizika*
- ◆ *Asmeninės pastangos*

The background of the slide features a close-up photograph of several wooden clothespins hanging from a white sock. The clothespins are arranged in a row, with some in sharp focus and others blurred in the background. The lighting is soft, highlighting the texture of the wood and the fabric.

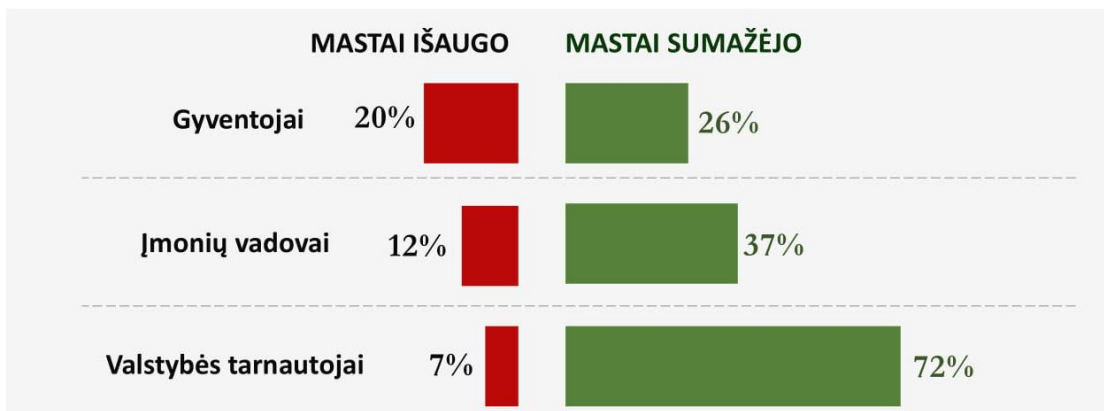
Sociologinės apklausos

Lietuvos korupcijos žemėlapis 2019

Korupcija tarp Lietuvai aktualių problemų:

Per pastaruosius 5 metus korupcijos mastai Lietuvoje:

Labiausiai paplitusios korupcijos formos (TOP 3)

Gyventojų nuomone:

- Nepotizmas (giminaičių ir bičiulių protegavimas) – 70%
- Politinių partijų narių protegavimas – 64%
- Papirkimas (kyšio davimas) – 58%

Įmonių vadovų nuomone:

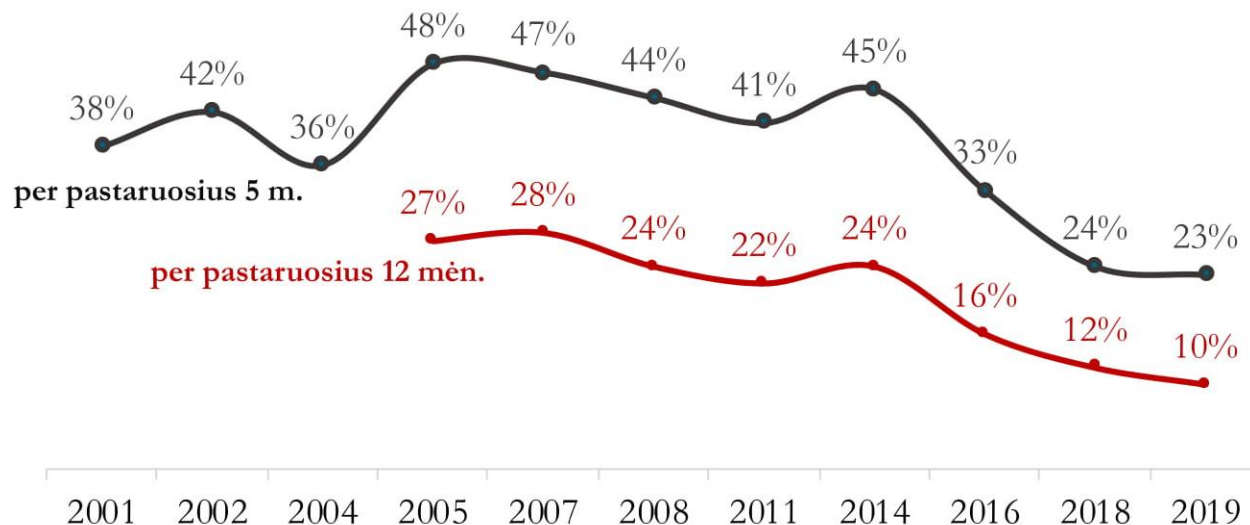
- Nepotizmas (giminaičių ir bičiulių protegavimas) – 65%
- Politinių partijų narių protegavimas – 63%
- Palankių įstatymų (teisės aktų), naudingų atskiroms grupėms priėmimas – 52%

Valstybės tarnautojų nuomone:

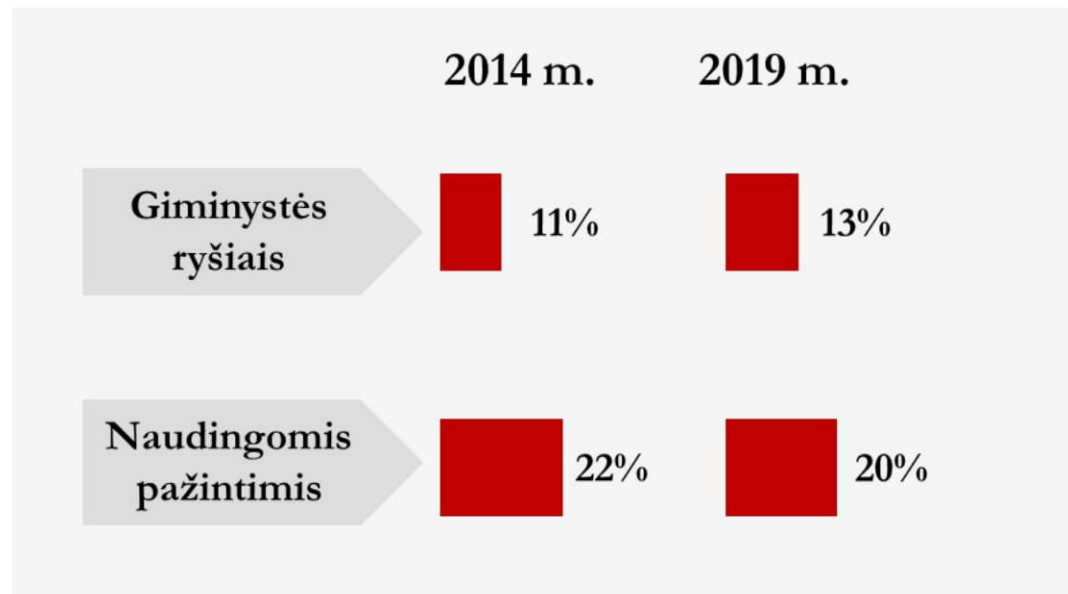
- Politinių partijų narių protegavimas – 60%
- Nepotizmas (giminaičių ir bičiulių protegavimas) – 54%
- Papirkimas – 41%

Gyventojų korupcinė patirtis

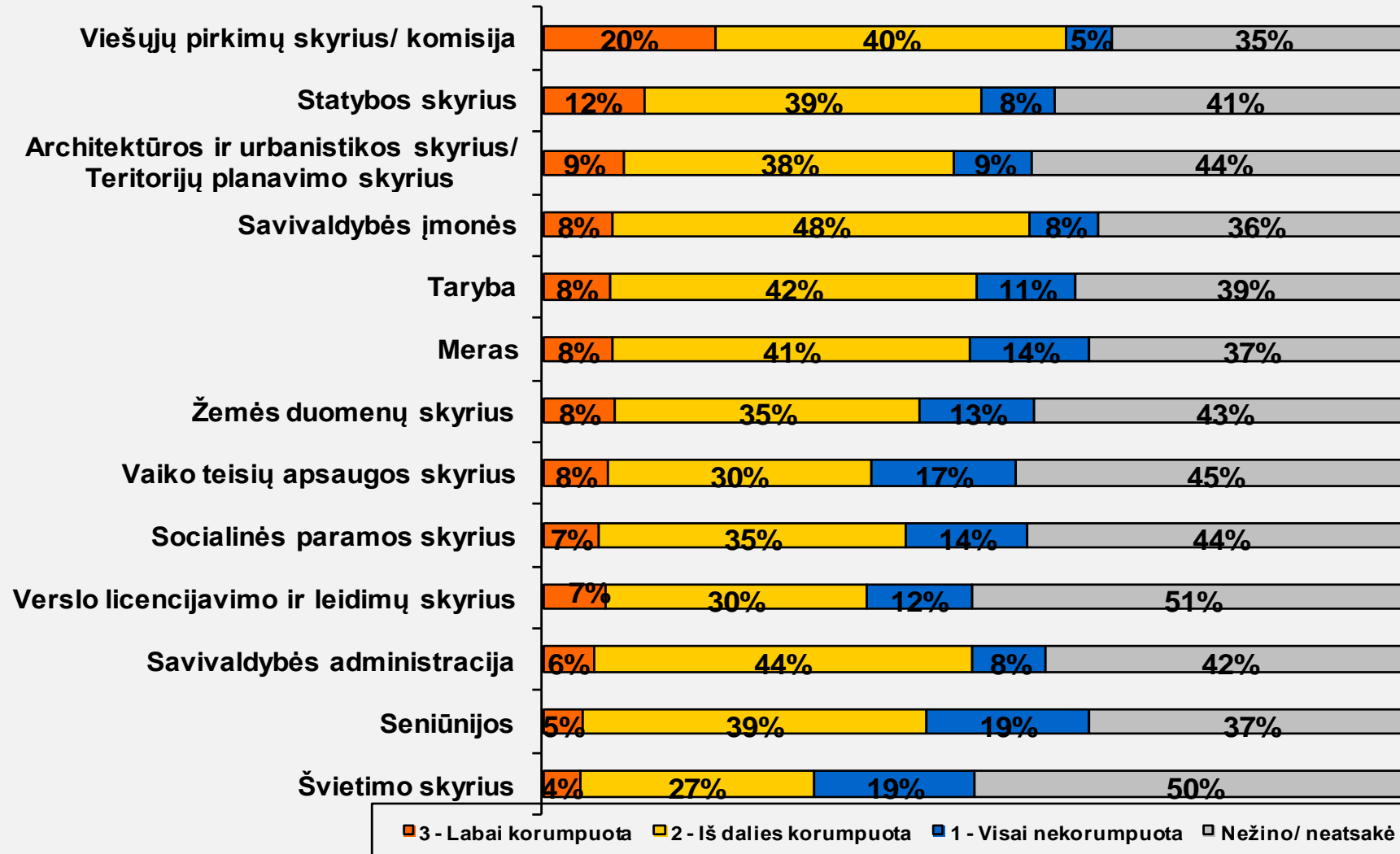
Davusių kyšių dalis
(2001 m. – 2019 m. duomenys)

Pasinaudojo ryšiais, kad paslauga būtų atlikta
kokybiškiau / greičiau

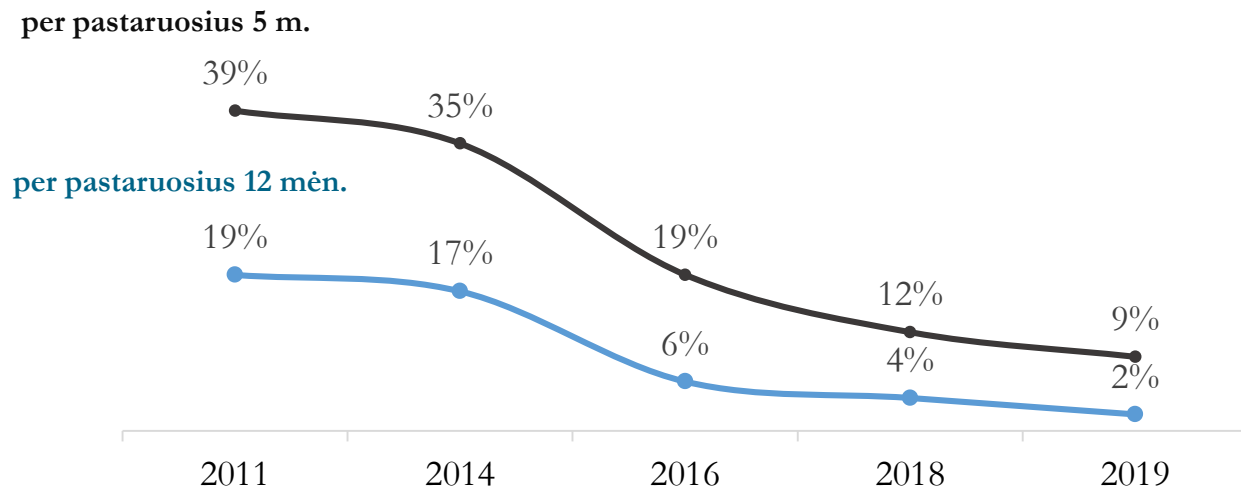

Korupcijos paplitimas savivaldybių institucijose

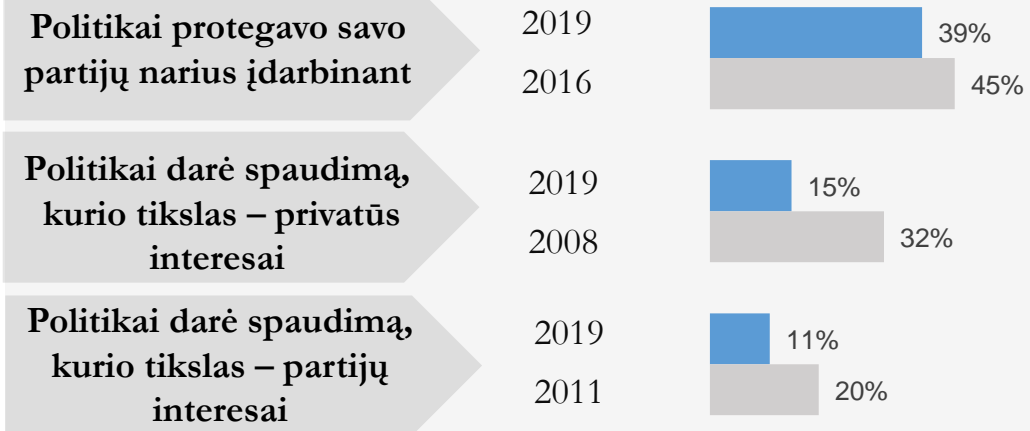

VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ KORUPCINĖ PATIRTIS

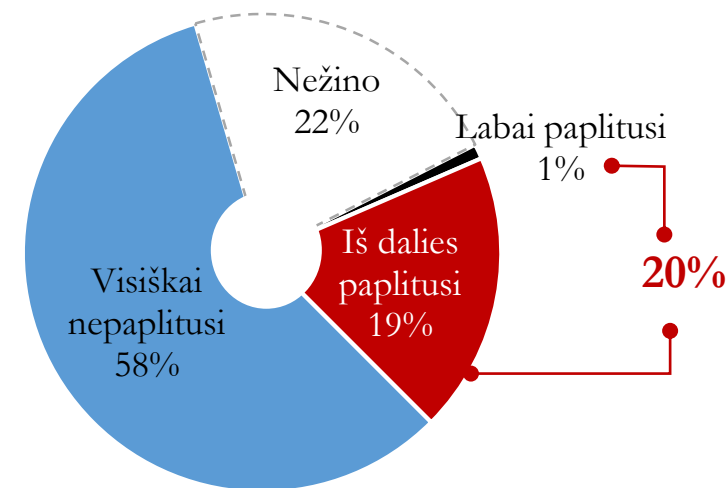
Davusių kyšių dalis
(2011 m. – 2019 m. duomenys)

Susidūrė su situacija, kai:

Kiek korupcija paplitusi Jūsų darbovietėje?
(2019 m. duomenys)

The background of the slide features a blurred image of a wooden fence. In the foreground, a single white fence post is visible, slightly out of focus. The overall scene is set against a light, bright background.

Interesų konfliktai

Esminės sąvokos

Interesų konfliktas yra situacija, kai asmuo eidamas savo tarnybines pareigas privalo atlikti tam tikrą veiksmą, tačiau tas veiksmas yra susijęs ne tik su jo tiesioginėmis pareigomis, bet ir su jo ar jam artimo asmens privačiu interesu.

Viešieji interesai – tai visuomenės suinteresuotumas, kad asmenys, dirbantys valstybinėje tarnyboje, visus sprendimus priimtų nešališkai ir teisingai.

Nepotizmas – savo šeimos narių, giminaičių, sugyventinių, partnerių globa ir protegavimas, naudojantis einamomis pareigomis, vardu ir galia.

Su interesų konfliktais yra tiesiogiai susiję ir šie paplitę korupciniai reiškiniai:

klientelizmas – galia grindžiami politiniai santykiai ir sprendimų priėmimo procedūros, **kronizmas** – draugų ir bičiulių protegavimas.

Galimas

Valstybės tarnyboje dirbantis asmuo turi privačių interesų, dėl kurių, eidamas tarnybines pareigas, **ateityje neabejotinai turės priimti sprendimus ar dalyvauti juos priimant.**

Realus

Valstybės tarnyboje dirbantis asmuo, tarnybinį klausimą, susijusį su turimais privačiais interesais, **asmuo turi spręsti esamu metu – „čia ir dabar“.**

EBPO: *nors interesu konflikts pats savai neāra korupcija, ji neišvengiamai atsiranda ten, kur konflikti tarp valstybės tarnautoju privačių interesu ir viešuju pareigu sprendžiami netinkamai arba nesprendžiami apskritai. Esant tokiui padėčiai visuomenė nustoja tikėti ir pasitikėti valdžia.*

**Privatus
interesas**

**Priimtas
sprendimas**

**Įstatymo
pažeidimas**

The background of the slide features a blurred image of a wooden fence. A horizontal teal bar is overlaid across the middle of the image, containing the title text. A thin yellow line is visible at the top edge of the teal bar.

Nepotizmo rizika

VIDINIO NEPOTIZMO RIZIKOS SAVIVALDYBIŲ VALDOMOSE ĮMONĖSE

Giminystės ryšiai tarp SVĮ* darbuotojų

Savivaldybės, kuriose giminystės
ryšių SVĮ daugiausia:

SVĮ, turinčios didžiausią dalį ryšių

50% UAB Gedmina

41% UAB Kelmės vanduo

42% UAB Neringos komunalininkas

41% UAB Druskininkų AQUA

IŠORINIO NEPOTIZMO RIZIKOS SAVIVALDYBIŲ VALDOMOSE ĮMONĖSE

Giminystės ryšiai tarp SVĮ ir SA**
darbuotojų

Savivaldybės, kuriose giminystės
ryšių tarp SVĮ ir SA daugiausia:

SVĮ, turinčios didžiausią dalį ryšių

31% UAB Varėnos vandenys

29% UAB Varėnos komunalinis ūkis

31% UAB Lazdijų vanduo

28% UAB Šilutės šilumos tinklai

* SVĮ – savivaldybių valdomos įmonės

** SA – savivaldybių administracijos

Klaidingi įsitikinimai

Sprendžiant „kasdienius“ tarnybos klausimus dėl priedų, priemokų skyrimo, komandiruočių ir pan. nepotizmas negali pasireikšti.

Nepotizmas pasireiškia tik tada, kai priimamas artimam asmeniui naudingas sprendimas.

Nepotizmas pasireiškia tik tada, kai artimus asmenis sieja tiesioginis tarnybinis pavaldumas.

Nepotizmo pavojus nekyla tada, kai sprendimo priėmimo procedūros „išskaidytos“ į daugelį etapų, o jį priimant dalyvauja ir nesuinteresuoti asmenys.

The background of the slide features a blurred image of a wooden fence in the foreground and a white ball, possibly a tennis ball, in the middle ground. The text is overlaid on a dark teal horizontal band.

Interesų konfliktų prevencija

Kaip atpažinti interesų konfliktą? [1]

- ✓ *Psichologinis diskomfortas sprendžiant tam tikrus klausimus*

- ✓ *Visuomenės nuomonė*

Kaip atpažinti interesų konfliktą? [2]

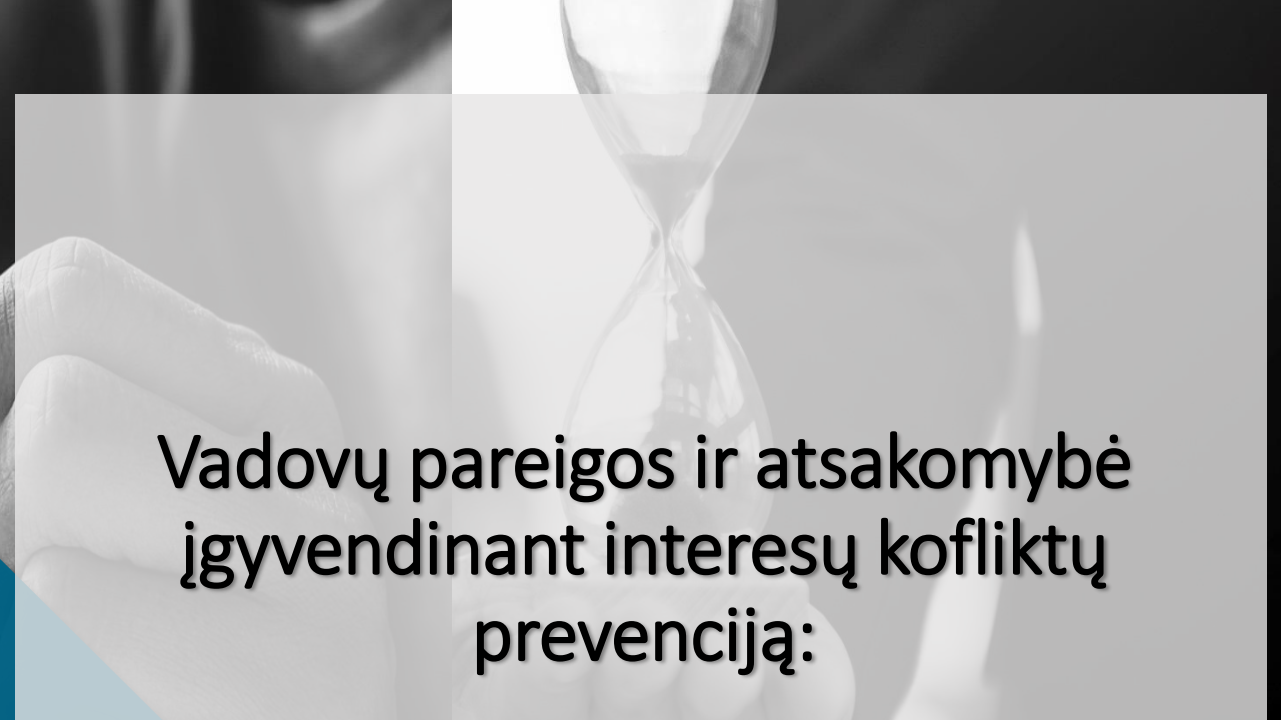
✓ *Sprendimas susijęs su:*

- ✓ Šeimos (giminės) ar nuosavu **verslu**;
- ✓ Turimomis bendrovių ir įmonių **akcijomis** (dalimis, pajais);
- ✓ **Profesine veikla**: darbu kitose įmonėse, įstaigose ir organizacijose, individualiu užimtumu (autorinėmis sutartimis);
- ✓ **Naryste, ryšiais ir pareigomis** įmonėse, įstaigose ir organizacijose ar fonduose;
- ✓ **Finansiniais ar moraliniais įsipareigojimais** (skola) kitiems asmenims, kitais civiliniais santykiais;
- ✓ Gautomis (jiems suteiktomis) **dovanomis ir paslaugomis**;
- ✓ Priešiškumu (**ginču ar konkurencija**) kitų asmenų ar grupių atžvilgiu;
- ✓ Artimų (Jums svarbių) asmenų **darbu toje pačioje institucijoje**;
- ✓ **Ketinimais**, susijusiais su **naujo darbo** paieškomis, derybomis su būsimuoju darbdaviu.

◆ Spręsti dėl nušalinimo

Patenkinti pareikštą nusišalinimą, arba pačiam nušalinti asmenį;

Vadovų pareigos ir atsakomybė įgyvendinant interesų konfliktų prevenciją:

◆ Kontroliuoti deklaracijas

Atlikti nuolatinę darbuotojų privačių interesų deklaracijų turinio kontrolę;

◆ Teikti rekomendacijas

Parengti ir teikti išankstines rašytines rekomendacijas, kaip darbuotojai privalo elgtis kiekvienu konkrečiu atveju.

rekomenduoja

nusišalinti nuo
sprendimų rengimo,
svarstymo ar priėmimo
dėl institucijoje dirbančių
artimųjų asmenų:

- *priėmimo į darbą;*
- *perkėlimo į kitas pareigas;*
- *tarnybinių komandiruočių;*
- *kvalifikacijos kėlimo;*
- *atostogų;*
- *priedų, priemokų prie tarnybinio atlyginimo skyrimo;*
- *skatinimo tarnyboje;*
- *nuobaudų skyrimo;*
- *leidimų dirbti kitą darbą;*
- *tarnybinių pavedimų, susijusių su privačiais artimųjų asmenų interesais, atlikimo;*
- *kitų tarnybos klausimų, susijusių su privačiais artimųjų asmenų interesais, sprendimo;*
- *ir kt.*

TARNYBINĖS ETIKOS PATARĖJAS

AR GALITE:

Dalyvauti sprendžiant tarnybinius klausimus?

Atstovauti kitiems asmenims?

Priimti dovaną?

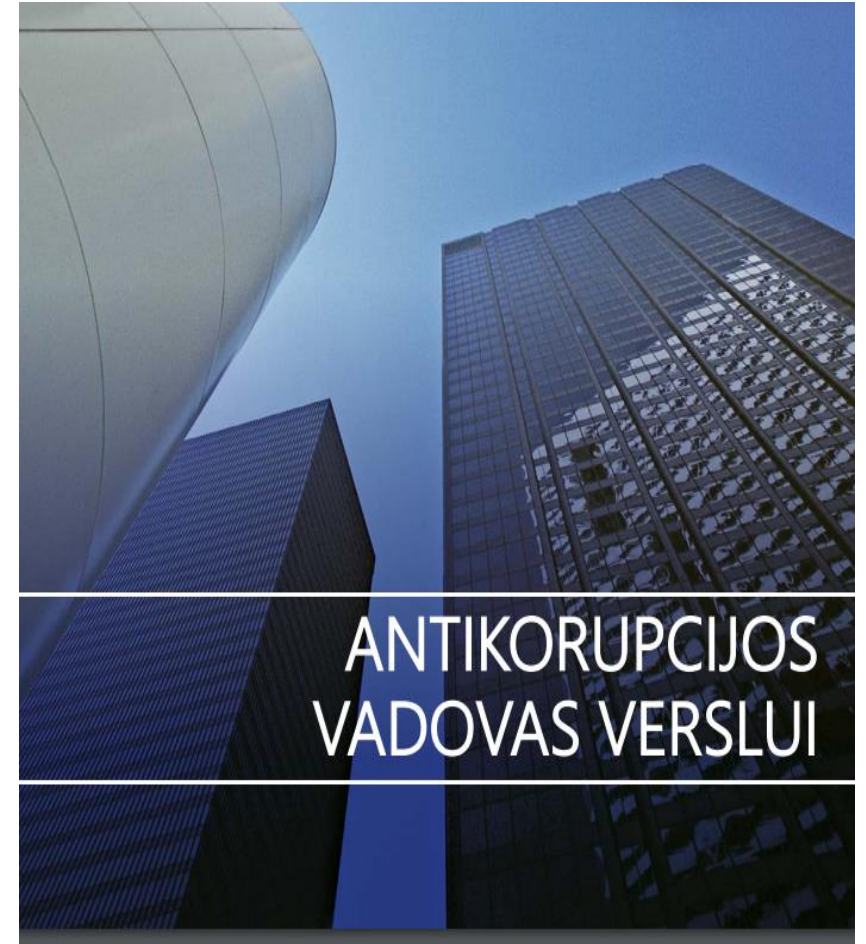

Asmeninės pastangos

Ką galime padaryti patys?

ANTIKORUPCINĖS APLINKOS
VIEŠAJAME SEKTORIUJE
KŪRIMO IR ĮGYVENDINIMO
VADOVAS

Kaip pranešti apie korupciją?

Užsuk į STT

**Skambink telefonu:
8 (5) 266 3333**

**Atsisiųsk mobiliąją programėlę:
„Pranešk STT“**

**Atsiųsk žinutę el. paštu:
pranesk@stt.lt**

**Pranešk STT interneto svetainėje:
www.stt.lt**

Prievolė pranešti

Jei esi valstybės tarnautojas ir susidūrei su korupcija, turi žinoti:

Nuo 2019 m. sausio 1 d. valstybės tarnautojas ar jam prilygintas asmuo apie jam žinomą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką privalo pranešti STT, prokuratūrai arba kitai ikiteisminio tyrimo įstaigai.

Valstybės tarnautojas turi pranešti apie tokią veiką, jei jis gavo duomenų apie ją arba pats stebėjo ar kitaip fiksavo šios veikos padarymą.

Apie tokią veiką asmuo turi pranešti per įmanomai trumpiausią laiką nuo sužinojimo momento.

STT, prokuratūra arba kita ikiteisminio tyrimo įstaiga užtikrins tokio valstybės tarnautojo asmens duomenų konfidencialumą ar anonimiškumą.

Asmenims, pranešusiems apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, gali būti taikomos pagalbos, apsaugos ir skatinimo priemonės.

Kaip pranešti STT: www.stt.lt, pranesk@stt.lt;
24/7 karštoji linija (8 5) 266 33 33

Ačiū už dėmesį!

www.facebook.com/LRSTT

www.linkedin.com/STT

www.instagram.com/LRSTT

Mobilioji programėlė „Pranešk STT“

Daina Paštuolienė
Vyriausioji specialistė
Antikorupcinio švietimo skyrius
El. paštas: daina.pastuoliene@stt.lt
Tel. 8 (37) 209424